

Đây là bài tường thuật về một học sinh trung học ở Huế bị Cộng sản bắt tại nhà thờ chính tòa Phá Cam trong tát Máu Thân 68 rồi đưa lên chùa Tá Đàm và đến lên khe Đá Mái để giữ táp thá, nhưng anh đã may mắn trốn thoát với một người bạn trốn được đó chỉ 30 phút. Trong số những nhân vật Khe Đá Mái này có bạn Lê Văn Mán, khóa 14/BTV. phác vụ tại Ty CSQG. tánh Tháa Thiên.

Hôm nay tôi mới 17 tuổi, đang là học sinh trung học ở nhà cấp. Vì tình hình bất an, gia đình tôi tá quê chuyển lên, cộng đồng tại giáo xứ Phá Cam, thôn Phác Quá, tánh Tháa Thiên (nay gọi là pháng Phác Vĩnh, thành phố Huế) từ mấy năm trước.

Sáng hôm ngày một tát Máu Thân, tôi cùng gia đình đi thăm bà con thân thuộc và du xuân với các bạn đồng trang lứa, trong một khung cảnh thám an bình, vắng tiếng súng, như cuộc hội chián mà hai miền Nam Bắc đã cam kết tuân giữ.

Bỗng nhiên, khuya hôm ngày một ráng máng hai tát, nhiều tiếng đái bác và súng nổ súng như vang rán khắp xóm đáo cả chúng tôi. Sáng hôm sau, tôi nghe nói Việt cộng đang tiến công vào toàn bộ thành phố Huế và đã chiếm nhiều nơi rồi. Hôm nay hát, cộng gia đình tôi cũng như rất nhiều giáo dân chuyển đến nhà thờ (lúc này mới hoàn thành phần cung thánh và hai cánh tá háu) để ẩn trú, vì đó là nơi an toàn với một thủ lý (xây vững chắc, tường vách dày, trần xi măng rất cao) cũng như với một tâm lý (có thể trông cậy vào ơn phù hộ cả Chúa và đồng đội ngái bên nhau thì bất sợ hãi ...) Tôi thấy đá háng : nam nữ già trẻ, linh mục tu sĩ, ngái chen chúc nhau cả mấy ngàn ngái (giáo xứ Phá Cam lúc đó lên tới 10,000 giáo dân) Đang khi vậy, ở bên ngoài, lúc láng đáa pháng quân, nghĩa quân, nhân dân tá với cùng các quân nhân chính quy với nghĩ phép hợp đồng tác chiến, chúng tôi không cho Cộng quân tiến vào giáo xứ tá háng An cảu, Bán Ngá, Nam giao, Ngá bình . Cuộc chiến đấu xem ra rất ác liệt !

Thánh ngày đến chiáu ngày 6 tát, do lúc láng quá nhá, tôi không có tiếp viện (vì một trận lan khắp cả thành phố Huế và tánh Tháa Thiên), các chiến sĩ đang bỏo với giáo xứ đành phải rút lui. Thá là Việt cộng tràn vào! Khuya hôm đó. lúc 1 giờ sáng, chúng mang AK và đèn đuác xông vào nhà thờ Phá Cam để gọi là " bắt đầu hàng " và lúc soát mái ngángách. Sau này tôi mới biết chúng có ý lòng bắt cha xứ mà chúng nghĩ là ngái chỉ huy cuộc kháng chiến, lòng bất tát cả những ai mà chúng nghĩ đã chống lại chúng trong 5 ngày qua, cùng một cán bộ viên chức chính phủ VNCH, như xảy ra tại nhiều nơi khác trong thành phố Huế lúc này.

Thấy chúng vạ xuýt hiến, tôi liền lôi dợng bóng tối, nhanh chân chộp đến cửa thang sốt phía cánh trái nhà thờ (gần môn Đổng Công Tổng Giám Mục Nguyễn Kim Điến hiến nay), leo lên trờn xi măng, sát mái ngói. Trên đó, qua mỷ lờ trờ sỏn đợg n đèn cao áp (nhỏ ng chỏa gỏn), tôi mỷc kích khá rõ sỏ viỷc diển ra bên đợđi. Tôi thấy lờ nhỏ VC đợa phợợng (du kích nỏm vùng) lờn bợ đợi chính quy miển Bắc. Chúng lờt mỷt tợng ngợợi, chỏ chỏ bên nỷ, bên kia. Một câu nói đợợc lờp đi, lờp lời:

Đợng bào yên tâm ! Cách mợng đợn là đợgiỏi phóng ! Các mỷ, các chỏ, các em có thờ ra vớ. Còn các anh đợợc mỷi đi hỷc tợp, chỏ 3 ngày thôi! Không sao đâu!!!

Thờ là mỷi tráng niên và thanh niên tợ 15 đợn 50 tuổ đợu bợ lờ đợng đợy và đợn đi, dù là hỷc sinh, thợợng dân hay công chỷc... Tiợng kêu khóc vang đợng cỷ nhà thờ. Con khóc cha, vớ khóc chợng, cha mỷ khóc con. Ai nỷ linh cỷm chuyển đi "hỷc tợp" này sỏ không có ngày đoàn tợ. Sau này tôi biỷt thêm là linh mỷc quợn xỏ chúng tôi, cha Nguyễn Phùng Tuợ, nhợ ngợi giỏa đám nỏ tu dòng Mỷn Thánh Giá vớ lúp đợi trên đợu, nên may mỷn chợng bợ VC nhợn diển. Bợng không thì bây giỏ ngài đã xanh cỷ. VC lời trong nhà thờ suỷt đêm hôm đó vài tên, còn nhợng tên khác đi lùng khợp giáo xỏ đợ bợt thêm mỷt sỏ ngợợi nỏa, cũng tợ 15 đợn 50, thành thờ có nhiổu thanh niên và hỷc sinh gợp nỏn.

Sáng hôm sau, lúc 8 giỏ, bợng có 2 tên VC theo thang sốt trờo lên trờn và khám phá ra tôi. Một đợa tên Hỏ Sỏ, du kích gợc Long Hỏ, vớ a đợợc đợng bợn giỏi thoát khợi lao Thỏa Phỏ (là nhà lao nỏm giỏa lòng thành phỏ Huế, ngay sau lợng tòa hành chánh tợnh). Tên kia là Đợ Vinh, sinh viển, ngợợi gợc làng Sỏa. Sau khi lời tôi xuỷng, chúng hợi tôi tợi sao lời trờo lên núp. Tôi trỏ lời là vì nghe con nít khóc nỏ ào, chỏ u không nỏi, phợi trờo lên đợy đợ nghĩ.

Chúng đợn mỷt mình tôi- lúc y chợng còn hỷn viớ gì nỏa- đi xuỷng đợc nhà thờ, nhợng đợn chỏn xe lỏa thì quợ trái, men theo đợợng xe lỏa tợi chỏn Bợn Ngợ. Tợ đây chúng đợn tôi lên chùa Tợ Đàm là nỏi VC đang đợt bợn doanh. Chúng rợt đợng đợo, vớ a sỷc phỷc, vớ a thợợng phỷc, vớ a bợ đợi miển Bắc, vớ du kích nỏm vùng miển Nam. Vào trong khuôn viển chùa, tôi nhợn thấy ngổi nhà tầng 5 gian đã đợy ngợợi bợ bợt, đa sỏ là giáo dân giáo xỏ Phỏ Cam cỷa tôi. Gian thợ 5 (đợi diển vớ cây bợ đợ) còn khá trợng, đợ nhợt nhợng ngợợi bợ bợt trong ngày mợng 7 tợt. Tôi cũng trợng thấy ông Tin, chỏ hiổu nhỏ Mỷ Vân, ngợợi rợt đợp trai, đang bợ trới nỏi cây mít. Một tên VC nói:

Thợng ni trợng trỏo chỷc là CỚNH SẮT, bợn quách nó đi cho rợi !

May thay, có một người trong nhóm bắt bớ đã vọt lên tiếng :

Tội quá may ông ơi, đây là ông Tin chấp nhậm bị Bọn Ng, cớ nh sát mô mà cớ nh sát! Nhờ ông Tin được thoát nạn, được cho sống. (Nhớ rằng là Công Sát có giá lắm !)

Tội đó, VC đưa cho tôi một tờ giấy để làm bản lý lịch. Chúng tôi phải khai tên cha, tên mẹ, tên mình, nguyên quán ở đâu, cha mẹ làm chi, bản thân bây giờ làm chi. Khai rõ ràng chính xác, Cách mạng xã hội. Khai thật rõ ràng, khai thật là bản ngay thật. Lúc ấy không hiểu sao Chúa cho tôi được thông minh và dĩ nhiên nên đã khai hoàn toàn thật, ghi thật tên cha mẹ thật tên mình và ghi thật chi tiết khác, như nghề của cha là kéo xe ba gác, nghề của mẹ bán rau hành ở chợ Xếp, bản thân thì đang đi học trường kỹ thuật. May mà bản VC chấp nhậm tra bản cách hỏi như người cùng giáo xứ bắt đem hôm trước. Bản không thì tôi cũng rồi đi thật.

Chúng tôi người từ chùa Tội Đàm suốt cả ngày mừng 7 tết, không được cho ăn gì cả. Lâu lâu tôi thấy VC đến thêm một số tù nhân, trong đó tôi nhớ có cậu Long, học sinh, con ông Nguyễn ở xóm Đàng Đá giáo xứ Phở Cam. Thấy họ chúng tôi trối ai đó vào gác cây bắt, bản chốt rồi chôn ngay trong sân chùa. Sau này người ta đem được có 20 xác, trong đó có anh Hoàng Sơn, vốn là công sát gác lao Thở a Phở, bắt đám VC khi được thoát tù, đã bắt đem theo lên đây.

VC cũng cho một vài người vào nhìn thân nhân bị cầm tù lên cho người nhà, như người điếu u kiện : nhìn xong phải đến lại trong ngày, bản không bản bè số bắt chốt thật. Thấy là một số anh em Phở Cam lên tiếng xin thấy ông H (chúng là ông H Chí Minh ?) khá lớn tuổi, làm nghề hút thuốc, nhà ở gần cabin đến được ng Hàm Nghi, đến ông vào chuyển tội phạm. VC liền hỏi : " Ai tên H ?" thì có một cậu thanh niên nào đó nhẩy ra nói : H đây! H đây! Thấy là nó được thật và rồi trở luôn, thoát chốt. Một vài bản trở cùng tuổi với tôi cũng được cho vào nhìn chuyển bị xách rồi quyết không lui, như vậy thoát khỏi căn hầm. Còn ai vì sợ hãi hay thấy bản mà lên lại Tội Đàm thì cuối cùng bản một mạng như tôi số kẻ. Các " số giấy" và thông báo với bà con là ai có thân nhân " đi học tập" hãy báo ngay thật lên chùa Tội Đàm. Vậy là ngày hôm sau, người ta ừn ừn gánh lên đó gạo cơm, cá thịt, muối mắm, bánh trái ế hội, thật mà... H chấp nhậm thấy thân nhân đâu mà chấp gặp mấy tên cán bản VC bắt họ hãy an tâm trở về như người đi ăn. Như mấy mô thâm được nẩy mà VC tổ được một kho lương thực kho ng đi ăn mà đi gửi người tội phạm!!!

Lần la dò hỏi và nhìn quanh, tôi thấy trong số thanh niên bố bốt có rất nhiều người bạn của tôi : anh Trây tây lại con ông Ngoc đon nhà thơ, con trai ông Hoàng, ông ng y thu c B c ch Xép, hai con trai ông Thng n u r u, hai con trai ông Vang th i kèn, ông Thnh con ông Năm, hai anh em Bình và Minh con ông Th c mà mẹ là bạn học với cha Phan văn L i... Tôi cũng nghe nói có hai thầy đồ dạy học vì n mà sau này tôi mới biết là thầy Nguyễn văn Th, nghĩa t c a cha Nguyễn Kim Bính và bạn cùng cha Nguyễn H u Gi i, rồi thầy Ph m văn V, đng nghĩa ph với cha L i.

Khi trời bốt đ u s m t i, VC bốt chúng tôi ra xếp hàng và một tên tuyên bố :

Anh em yên tâm! Nh đã nói, Cách mạng đ a anh em đi học t p 3 ngày cho th m nhu n đng ng l i r i s v thôi ! Bây giờ chúng ta lên đng

Rồi chúng bốt đ u dùng dây đi n th i trói thúc ké tng ng i m t chúng tôi, trói xong chúng xâu l i thành chùm bng m t s i dây k m gai, 20 ng i làm m t chùm, t c h n 500 ng i.

Khi chúng tôi bốt l i ra đng (đng Phan b i Châu hi n gi), chng 7 gi t i, chúng tôi thấy m t đoàn c v n dân s Hoa K kho ng 14 ng i cũng bố trói nhng sau đó đ c đ n đi theo hng khác. Áp gi i chúng tôi lúc này không ph i là VC n m vùng, đ a phng, nhng là b đ i mi n B c, kho ng 30 tên. B n n m vùng l i đ đi b t ng i t i p . Bng m t k m c áo thầy chùa xu t hi n, đ n c nh chúng tôi mà nói :

Mô Ph t ! Dân Ph Cam bố bốt cũng nhiều đ y Ch th i u Trng Hê và Phú r !

Trng con ông Hê và Phú m t r là hai thanh niên công giáo, nhng l i là hai tay anh khét ti ng c thành ph . V sau tôi đ c bi t đa ph n nhng thanh niên bố bốt đêm m ng 6 t t i nhà thơ Ph Cam và sau đó bố gi t ch t đ u là học sinh, sinh viên, thanh niên nhút nhát, hi n lành. Còn hng can đ m, có máu m o hi m hay hng " du đng, anh ch " đ u đã đi theo binh lính, dân quân đ chi n đ u t v ho c nhanh chân tr n ch y, không t i nhà thơ trú n, nên đ u thoát ch t. S đ i th t oái oăm!

H t đng Phan B i Châu, chúng tôi đi vào đng Thiên Thai (bên trái đ n Nam Giao), sau

đó men theo đường vòng đản viến Thiên An, xuôi về làng Khố Địch, VC đến chúng tôi bên phía sau trái sông quến Nam Hòa (lúc đó chĩa bên chiếm), ra đến bên sông Trư Trư ch (thừng nguến sông Hợng). Chúng tôi lăm lăm bên đi trong bóng tối, giữa trái sông lờn, về bên buến bên về hoang mang, tôi hỏi chàng biết trái phần mình rồi ra th nào, tôi sao VC lại tôi công vào ngày xuân, giữa k h u chiến ?!

Tôi bên sông, VC cho chắt l 06 (nà) làm bè đợp tắt c đoàn nguến về qua phía bên kia mà sau này tôi biết là khu về làng vua Gia Long, thu về vùng núi Tranh hay còn gọi là vùng núi Đình Môn Kim Ng c. Lúc y vào khoợng 9 giờ tối. Đó chúng tôi bắt đợp đi sâu vào rừng, lúc lên đợp, lúc xuống lũng, lúc lội qua khe, lăm theo con đường mòn mà th nh thợng lại đợp c soi chi u bên ng nhợng cây đèn pin hay vài nguến đợp c c 30 tên bên đợp. Tôi thoáng thấy tre nà và cây c th dày đợp. Trái mả lâm râm. Đến khoợng 11 giờ đêm, chúng tôi đợp c cho đợng lại đợp t m nghĩ, ăn uống. Tôi đoán chàng đã đi đợp c h n ch c cây s. Mỗi nguến đợp c phát m t v t c m mu i mè, đợng trên lá ráy. Hai cánh tay về bên trái. Ít nguến ăn n. Riêng tôi làm 2 v t.

Ăn xong thì đợp c cho ngu. Chúng tôi ngu i g c đợp c c n m a, c gợng ch p m t đợp l y l i s c. Bên ng nhiên nh có linh tính, tôi chắt choàng đợp y và thợp rung đợng toàn thân h t s c đợp đợp. Máu tôi sôi sùng s c trong đợp. Có chuyến chàng lành rồi đây! Quả th, tôi thoáng nghe hai tên VC g n k nói nh về nhau: " Trong vòng 15, 20 phút nà s thợp tiêu h t b n n y ". Tôi nghe mà bên r n c ngu i! Nghĩ mình đang là h c sinh vô t i, l i còn trư trung, thợp mà 15 phút nà s bợp gợp t ch t, tôi nhợp mu n điên lên. Dù thợp tôi về n c u nguến : " L y Chúa, t lâu Chúa đợp y con phợp i h n lành thợp t thà, không đợp c làm h i ai, v y mà bây giờ l i có ngu i mu n gợp t con và các bên c c a con nà. Xin Chúa cho con dùng m u trí, can đợp m và s c m nh đợp tợp gợp i thoát mình. Tôi ghé miợng vào tai thợp ng bên bên trái ngay trợp c m t : Tôi mình rợng m d y mà tr n đi ! Mợp i lăm phút nà là bên h n bên ch t h t đó !. Chúng tôi qu t ra tay sau, âm thợp m l n múi dây trái. Nhợp trợp về m a, v a t i, dây thiến thợp i l i tr n nên chợp ít phút sau là nút bu c lợng, vung m nh cánh tay là s bung ra. Chúng tôi cũng m múi bu c dây thép gai đang n i mình về i nhợng ngu i khác. Tuy nhiên chúng tôi về n gợp v thợp bợp trái thúc ké đợp bên VC khố i nghi ngu. Tôi đến thợp ng bên trái p : Hợp tao về nhợp sau lợng là t i mình chợp y nghe!

Đánh thợp c chúng tôi đợp y xong, m t tên lên tiợng nói l n cho c đoàn : Chúng ta s p đợp n tr i h c t p r i. Về y trong anh em ai có m t là vàng, hai là tiến, ba là đợng h (Seico phai hay Seico năm càng t t), bên là bợp t l a thì n p l i đợp. Cách mợng gợp cho, h c xong 3 ngày s tr ; k o vào tr i, ăn c p l n nhau r i l i đợp l i cho Cách mợng, nói x u cán b !

Thợp là m i ngu i riu rít và kh s m c ra nhợng thợp quý giá còn gợp trong ngu i. Ai chợp m chợp ho c ngu n ngu thì m y tên bên đợp i t i "giúp" cho. Bên chúng lợp s ch và cho tắt c vào

mày cái ba lô với. Lúc đó tôi mới để ý thấy tên cán bộ áp giải chòm cưa tôi đang mang trên hai vai và cõng quanh lưng ít nhất có chèn cái radio lên nhá mà chèn hèn đã cõng cưa dân dõng thành phố. Với khẩu AK trên tay lại thêm tay máy móc trên ngực, hèn bực đi lè lè, chèn chèn, khá cách kho่งng mấy tên khác.

Chúng tôi lại bắt đầu đi xu่งng d. Tôi nghe có tiếng róc rách gợn. Lại một khe nữa! Đc vài bực, tôi vờ nhá vào lưng thúng bèn. Cả hai chúng tôi vung tay, dây tuýt và nhanh nhẹn phóng ra khỏi hàng. Lạ hệt sực bình sinh, tôi đá mạnh vào gót và rồi dõng cõng tên bực để áp giải (tên mang cõng chòm radio y). Hèn ngã ngào. Hai chúng tôi lao vào rừng lờ mờ. Bèn VC tri hô lên: "Bực, bực, có mấy thúng trẽn" rồi núng đuợc theo chúng tôi. Chy kho่งng vài chực mét, thoáng thấy có mt lèn đá- vì trẽn không đẽn nẽn tẽn đen nhá mợc-tôi kéo thúng bèn lòn vào trong mợc d. Tôi đẽn hèn VC nó kêu, nó đ, tuy t đẽn không bao giờ ra nghe! Ra là chực! Một lúc sau tôi nghe có tiếng nói trong bóng đêm :: Bèn chúng chy mợc rồi, nhng rừng sâu thẳm y khó mà thoát chực nẽn! Thôi đi tẹp !"

Khi nghe đoàn ngẽn đi khá xa, chúng tôi mới bò ra khỏi lèn, đi ngẽn lên trên hợng đẽn nghch. Chng 15,20 phút sau, tôi bng nghe tở phía dõng vng lên tiếng súng AK nổ vang rẽn và lủu đẽn nẽn tẽn tẹp, phỏm mấy chực băng và mấy chực qả. Mợc góc rừng sáng rỏ! chèn vào đó là tiếng khóc la khng khi p, chng hiu sao vng tở tại chúng tôi rõ ràng, khi n tôi đng tóc gáy, nẽn da gà và chng bao giờ quên đc. Hai chúng tôi đng nẽn lên: "Rỏ là chực tở rồi! Rỏ là chực hợc rồi. Trẽn!!" Lúc đó kho่งng 12 giờ hay 12 giờ 30 khuya mng 7 rng mng 8 t. Tôi bàng hoàng, bèn rẽn. Sao lạ nhá th? Các bèn tôi dõng y đủ là nhng ngẽn hi n lành, chừa lúc nào cõng súng, chừa mợc ngày ra trẽn, chng hợc làm hợc ai, hợc có tở tình gì? Bèn chúng có còn là ngẽn i Vít Nam nỏ a không? Sau nỏy tôi bi t đây là vợ thợm sát khng khi p nhợc trong lợch s Quợc Cng. Đỏa danh Khe Đá Mải mà lúc đó tôi chừa rỏ, in hèn vào lợch sợ nhân lợi và cừa vào da thợc dân tợc nhá mợc lợi dao sợc không bao giờ cùn và mợc thợi sợc đợc không bao giờ nguợi.

Chúng tôi tẹp tợc chy, chy mãi, bắt chợp lau lách, gai góc, bởi bợ, vợa chy vợa thợm cõng tợc Chúa đã cho mình thoát chợc trong gang tợc nhng cũng thợm cõng nguy n cho nhng bèn xủu sợ mợi bợ hành quyợc oan c, đau đẽn, thợ thợm, Sáng ra thì chúng tôi gợp lợi con sông. Bi t rợng bởi qua ngay thì có thợ bợ VC rình chợ bợ tợi, chúng tôi men theo sông ,ngẽn lên thợng nguợc cõng mợc cây sợ, đẽn vùng Lợng Miêu Thợng. Tở chợ vng, tôi hợi thợng bèn: Mợc bi t bởi không?

Không.

Tao thì biết. Thôi thì hai đứa mình kiếm 2 cây chuối. Mày ôm một cây xuống nhà cửa trước, tao ôm một cây bên sau, đẩy mày qua sông. Ráng ôm thật chặt, tay là chìm, là chết đó. Trại này lạ như tao không nên xuống cửa mày để mất mạng!

Đúng là ngày hôm đó trại sống mù và lạnh buốt. Thời tiết kéo dài cả tháng trời tại Hu. Có vẻ như Ông Trại bày tỏ niềm sầu khổ xót thương bao nỗi nhân vô tình để Thôn Kinh này. Vì cả bên tôi và miền man nghĩ tới các bên của tôi. Máu của họ có xuôi theo triền dốc, hoà vào dòng nước sông Trại này chăng? Oan hận họ gì đây lạ lùng vậy ngẫm nào? Có ai sống không như?

Chúng tôi cùng bên đồn Long Miêu. Tôi đây xuôi dòng về trại số quân Nam Hòa, hy vọng gặp binh lính Quốc Gia, nhưng cũng có nguy cơ gặp bên VC chặn đường bắt tôi. Thành thử chúng tôi nhậm mệnh Bắc, tìm đường về Phú Bài. Tháng bên tôi, do suốt đêm bị gai góc trầy xước, đường ngoằn ngoèo trên đường quang cho thoải mái. Tôi gặp ngay:

Ban đêm thì đường, chiều ban ngày thì nguy hiểm. Chạy khó nên theo đường mòn!

Chúng tôi thấy máu và bông băng rơi và nhiều người, chúng tôi có trốn đánh gần đầu đó. Đang đi, tôi chợt thấy những bên:

Chờ gặp dân thì mày trở lại ra rằng, nói tao nghe?

Nhà anh chiều tôi thì chiều.

Lúc khoảng 9 giờ, chúng tôi gặp hai thằng bé chăn trâu, tôi lên tiếng nói :

Hai anh là học sinh ở đường Trại Hoàng Đạo mới (con đường chính của khu buôn bán, không nói là Pháo Cam). Cách mạng (không nói là Việt Cộng) sẽ về đánh đổ, sẽ còn trên n. Hai anh về mang gạo lên chiến khu hôm qua cho họ. Nay họ cho hai anh về, nhưng lại bắt cả áo quần và đồ đạc. Mày em có biết Cách mạng có gì gần đây không, chờ cho hai anh, để hai

anh kỉ m chút c m ăn, k o đối l nh quá!

Hai anh qua khi i đ ng n y thì th y Cách m ng đang h trâu ăn m ng!

Th là chúng tôi ho ng h t vào r ng l i. Ch y và ch y, ch y t c l c, ch y nh diên, không ng ng l i đ nghĩ. M t đ i xa, chúng tôi m i h ng ra l i đ ng b ng. B ng m t đ n lính xu t hi n đ ng xa, đ n g n th y bên trong l nh m s t. Phe ta r i! L n n y thì vô đây ch không đi mô n a c . Nh t đ nh vô! Lúc đó là kho ng 10 gi tr a. Đây là đ n biên phòng c a m t đ n v quân l c VNCH. Chúng tôi nghe t đ n có ti ng đồng d c vang v ng:

Hai th ng VC mu n v h i chánh h ? Vào đi! Nh đ tay lên đ u. Th tay xu ng là b n đó!

Chúng tôi nh t nh t tuân theo. Vào đ c bên trong, hoàn h n, chúng tôi m i nói:

Hai đ a em là h c sinh d i Ph Cam, Ph c Q a, b VC b t lên r ng t t hôm qua v i m y trăm ng i khác> Nghe t i nó đ nh gi t h t, hai em đã li u m dây trói, đánh th ng VC r i b ch y> Còn m y ng i kia ch c là ch t h t c r i! Gi t i em ch có m t nguy n v ng: xin đ n phát súng cho chúng em đánh gi c v i, ch không th đi ra khi i đ n n a.

Viên Sĩ Quan c t ti ng :

T Qu c đang lâm nguy! Đ a con nào trung, đ a con nào hi u lúc n y là bi t li n. Thôi m y em thay áo qu n, x c thu c, x c men, ăn u ng tho i mái r i l i v i m y anh! T i nghi p!

H h i chúng tôi v ch x y ra cu c hành hình nh ng chúng tôi hoàn toàn không th tr l i đ c. Gi a r ng r m l i đêm khuya, bi t đâu mà l n. G n n a tháng sau tôi m i g p l i gia đình h hàng,b ng h u thu c giáo x Ph Cam đang ch y v lánh n n t i Phú L ng và Phú Bài. Hai chúng tôi quy t đ nh b h c đ đ ng lính. Ph i c m súng b o v T Qu c thôi. Ph i báo thù cho anh em b n bè b VC gi t quá d dã man, tàn ác, vô nhân đ o. Tôi nh p b bình.

Tha92ng b n tôi nh y dù. Nh ng vài năm sau, tôi nghe tin nó ch t tr n ! T i nghi p th t, nh ng đó là cái ch t ý nghĩa!

Đ n g n tháng 10 năm 1969, nh b t đ c và khai thác tù binh VC, chính ph VNCH m i bi t đ a đ m t i ác chính là khe Đá Mài, n m trong r ng Đình Môn Kim Ng c thu c qu n Nam Hoà (nay là xã Đ ng Hoà, qu n H ng Th y). N i đây không th vào b ng xe vì đ ng xe không có ho c không th đi l t, mà ch vào đ c b ng l i b . Cây c i ch này r t cao, lá dày và m c theo ki u hai t ng, t ng th p g m nh ng b i tre và cây nh , t ng cao g m nh ng cây c th xoè ra nh l ng dù che khu t nh ng gì bên d i.. Bên d i hai t ng lá n y, ánh sáng m t tr i không chi u sáng n i. Đ ng là n i gi t ng i mà không cần chôn c t. Công binh đã ph i b hai ngày, dùng mìn phá ngã các cây c th đ t o ra m t kho ng tr ng l n đ cho máy bay tr c thăng đáp xu ng và ti u đoàn dù 101 quân l c VNCH đã ph trách vi c b c các di hài n n nhân. Các binh sĩ đã tìm th y cu i m t khe n c ch y trong veo (v sau mang thêm tên Su i Máu, Ph Cam T L), c m t núi hài c t, nào s , nào x ng s n, nào x ng tay, x ng chân tr ng h u, n m r i r c, nhưng cũng có nh ng b còn khá nguyên. Xen vào đó là dây đ n th i và dây thép gai v n đã trói chúng tôi thành chùm. R i áo qu n, v i có, len có da có, nguyên chi c hay t ng m nh, l ch v t th ng. R i tr ng chu i, t ng nh, ch ng minh th , ng hít mũi, l d u nóng ...v ng vãi trên b , gi a c , d i n c. Nh nh ng di v t n y mà m t s n n nhân đã đ c nh n di n. Khi t t c hài c t , di v t đ c ch v tr ng ti u h c Nam Hoà (nay g i là Thu B ng) bên h u ng n s ng H ng, đem phân lo i, thân nhân đã ùa đ n và không ai c m n i n c m t. T t c oà khóc ,ng n ngào. Có ng i c u nguy n, có ng i nguy n r a, có ng i l n ra ng t xi khi khám phá ra v t đ ng c a ng i thân. Cái ch nghĩa nào, cái ch đ nào, cái chính đ ng nào đã ch tr ng đã man nh th ?

Cu i c ng , đa ph n các hài c t(h n 400 b) đ c quy t p m t ch , mang tên nghĩa trang Ba T ng, n m phía Nam thành ph Hu , c n k khu v c T Đàm(đ t c a Ph t Giáo) và Ph Cam (đ t c a Công Giáo). Nghĩa trang n y xây thành hình bán nguy t . Hai bên, phía tr c, có hai bàn th che mái, cho tín đ Ph t Giáo và Công giáo đ n c u nguy n. i gi a, phía sau m t tr đá d ng đ ng v i dòng ch Hán làm bia t ng ni m. T đó, t i giáo x Ph Cam c a tôi, h ng năm, ngày m ng 10 t t đ c coi là ngày c u nguy n t ng nh đ n các n n nhân M u Thân . Chúng tôi có th tha th cho ng i C ng S n nh ng chúng tôi không bao gi quên đ c t i ác c a h , y nh m t câu ng n ng ti ng Anh: Forgive, yes! Forget, no!

Ti c thay sau khi v a chi m đ c mi n Nam, C ng s n đã dùng mìn phá ngay tr bia và hai bàn th . L i thêm m t cu c th m sát vào h ng h n các n n nhân mà n i oan v n ch a đ c gi i.

M t Linh M c t i quê nhà t ng thu t l i cu c ph ng v n.